

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Vision:

Ambitionen med Medix filmer är att fler elever ska uppfylla en större del av målen för årskursen. Alla elever har olika inlärningsstilar. Genom att tillhandahålla olika sorters instuderingsmaterial såsom film, powerpoints och instuderingsfrågor ökar möjligheterna till ett bättre resultat. Materialet är kopplat till läroplanen.

Som lärare kan du välja det material som du tycker passar bäst i din undervisning. Väljer du att använda flera delar av materialet får eleverna också en repetition av ämnet vilket förstärker inläringen. Våra filmer är både kunskapskälla och inspiration för att gå vidare och söka kunskap i ämnet någon annanstans.

Begrepp att förklara före filmen

oäkta barn: barn vars föräldrar inte var gifta

svära sig fri från: förneka något

myndig: att bestämma över sig själv och sina tillgångar

förmyndare: person som sköter en annan persons egendomar och angelägenheter

jämställdhet: jämlikhet mellan könen

rösträtt: rätt att delta i val

abort: avbrytande av graviditet

preventivmedel: medel för att förhindra graviditet och/eller överförande av könssjukdomar, till exempel kondom, p-piller m m

könssjukdom: sexuellt överförbar sjukdom

feminism: åskådning och rörelse som arbetar för att kvinnan ska likställas med mannen ekonomiskt, socialt och politiskt

Filmens syfte:

- Beskriva kvinnans historia från 1800-talet och framåt
- Ge ett genusperspektiv
- Visa vägen från omyndig till rösträtt

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Lättare instuderingsfrågor till filmen

Hur kom det sig att industrialiseringen gjorde det lättare för kvinnor att få komma ut och förvärvsarbeta?

Det behövdes mer arbetskraft när stora industrier växte fram.

Vad var ett Stockholmsäktenskap?

Ett par som levde tillsammans och hade barn utan att vara gifta.

Vad innebar det när en man svor sig fri från faderskapet av ett barn?

Han slapp både det sociala och det ekonomiska ansvaret för barnet.

Vad var en oäkting?

Ett barn vars föräldrar inte var gifta.

Ärvde ett oäkta barn sin far?

Nej, inte förrän 1970 fick barn födda utanför äktenskapet rätt att arva sin far.

Vad var Folkskolan?

1842 blev det lag på att alla barn skulle gå i skolan. Den kallades Folkskolan.

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Lättare instuderingsfrågor till filmen (forts)

Varför tyckte man att kvinnor kunde få mindre lön än männen under 1800-talet?

Kvinnorna förväntades gifta sig och då skulle hon ju bli försörjd av en man. Män läste tidningar, drack öl, rökte cigarr och åt på restaurang, så de behövde ha en högre lön.

Vem skrev romanen Herta som kom ut 1856 och som handlade om hur viktigt det var för kvinnor att få bli myndiga?

Fredrika Bremer.

1863 beslutades att ogifta kvinnor över 25 år automatiskt blev myndiga. Men vad hände om hon gifte sig?

Då blev hon genast omyndig igen och hennes man fick kontrollen över hennes tillgångar.

När fick kvinnorna för första gången rösta i ett riksdagsval?

År 1921.

Första kvinnan i riksdagen – Kerstin Hesselgren slogs för utbildning för kvinnor, sexualupplysning och att preventivmedel skulle bli lagligt. Varför var det viktigt med sexualupplysning och preventivmedel?

Kvinnorna födde många barn och ibland när graviditeten var oönskad försökte kvinnorna avsluta graviditeten genom olagliga och livsfarliga aborter.

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Mer avancerade instuderingsfrågor till filmen

Nämn några samhällsförändringar som i förlängningen gjorde att kvinnorna fick det bättre.

- Industrialiseringen som gjorde att även kvinnor fick förvärvsarbete. Tidigare kunde kvinnor i stort sett bara arbeta som pigor.
- Högkonjunkturen efter det andra världskriget som möjliggjorde att bygga det svenska Folkhemmet, där alla barn hade rätt till barnomsorg, vilket gjorde det lättare för kvinnor med barn att förvärvsarbete.

Vad var ett Stockholmsäktenskap?

Ett par som levde tillsammans och hade barn utan att vara gifta.

Vad innebar det när en man svor sig fri från faderskapet av ett barn?

Han slapp både det sociala och det ekonomiska ansvaret för barnet.

Vad var en oäkting?

Ett barn fött utanför äktenskapet.

Ärvde ett oäkta barn sin far?

Nej, inte förrän 1970 fick barn födda utanför äktenskapet rätt att ärva sin far.

Hur tänkte man på 1800-talet då kvinnorna fick mindre lön än männen som utförde samma arbete?

Kvinnorna åt mindre mat och kunde dessutom laga maten själv. En kvinna förväntades gifta sig och då skulle hon ju bli försörjd av en man. Män läste tidningar, drack öl, rökte cigarr och åt på restaurang, så de behövde ha en högre lön.

1842 blev det lag på att alla barn skulle gå i skolan – Folkskolan. Varför kan man säga att lagändringen ändå blev ett slag i luften för kvinnorna?

För att universitetsutbildningar och annan högre utbildning var stängda för kvinnor.

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Mer avancerade instuderingsfrågor till filmen (forts)

Vilken bok utkom 1856 och satte fart på debatten om att kvinnorna borde vara myndiga, och vem skrev boken?

Romanen Herta skrevs av Fredrika Bremer.

1858 blev det möjligt för ogifta kvinnor över 25 år att ansöka om att bli myndiga. Vad ledde detta till?

Att domstolarna dränktes i ansökningar och det beslutades 1863 att ogifta kvinnor över 25 år automatiskt blev myndiga. Gifte hon sig blev hon genast omyndig igen och maken fick kontrollen över hennes tillgångar.

När fick kvinnorna för första gången rösta i ett riksdagsval?

År 1921.

Första kvinnan i riksdagen – Kerstin Hesselgren slogs för utbildning för kvinnor, sexualupplysning och att preventivmedel skulle bli lagligt. Varför var det viktigt med sexualupplysning och preventivmedel?

Barnkullarna var stora och många kvinnor råkade ut för oönskade graviditeter som ibland slutade i olagliga och livsfarliga aborter.

På 1970-talet tog allt fler kvinnor plats i riksdagen, vad ledde det till?

Att kvinnofrågorna kom upp på dagordningen, det infördes till exempel en gemensam föräldraförsäkring som ledde till att även männen var hemma med sina små barn.

Flickornas & kvinnornas historia del 4

Lärohandledning

Arbeta vidare...

Lektionsupplägg Grundskolan - lägre årskurser

Frågesport

Gör en frågesport. Svaren på frågorna ska kunna hittas i filmen Flickornas och kvinnornas historia del 4.

En egen tidslinje i klassrummet

Skapa en egen tidslinje över de viktigaste årtalen som har betytt något för kvinnokampen. Dela in eleverna i grupper som får illustrera en händelse med teckningar. Fäst en remsa med de olika epokenas namn och årtal på väggen och placera ut teckningarna längs med denna. Eleverna kan hitta material till tidslinjen från del fyra eller hela serien om flickornas och kvinnornas historia.

Tidningsmakeri

Fantisera om vad som hade stått i tidningen under ett visst årtal och skapa en tidningssida från den tiden. Sök information om hur en tidningssida ser ut och arbeta med rubriker, ingresser, texter och bilder/illustrationer. Börja med att välja ut vilka händelser ni vill ha med på er tidningssida.

Lektionsupplägg högstadiet och gymnasiet:

Tidningsmakeri

Fantisera om vad som hade stått i tidningen under ett visst årtal och skapa en tidningssida från den tiden. Sök information om hur en tidningssida ser ut och arbeta med rubriker, ingresser, texter och bilder/illustrationer. Börja med att välja ut vilka händelser ni vill ha med på er tidningssida. Sök information om händelserna i filmen och på internet.

Alternativt, gör en tidningssida om dagens kvinnokamp. Vilka frågor strider man för i dag?

